Please note that the original language version of this page nl has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: fr have already been translated.

Swipe to change

Dutch

Práva obětí trestných činů – podle zemí

Belgium

Jak se mohu účastnit soudního řízení?
Jaká jsou moje práva coby svědka?
Jsem nezletilá osoba. Mám dodatečná práva?
Mohu obdržet právní pomoc?
Jak mohu získat ochranu, pokud jsem v nebezpečí?
Jak mohu požadovat od pachatele náhradu škody nebo získat odškodnění od státu?
Je možné dosáhnout narovnání/smíru nebo zahájit mediaci mezi mnou a pachatelem?
Jsem cizí státní příslušník. Jak jsou chráněna má práva a zájmy?
Další informace

Jak se mohu účastnit soudního řízení?

Jako zaregistrovaná oběť nebo poškozený (1) budete dopisem vyrozuměni o datu, kdy bude vaše věc projednávána u soudu. Pokud jste tak dosud ještě neučinili, můžete se v této fázi přihlásit jako poškozený, a to až do skončení hlavního líčení. Pokud nemáte právního zástupce a chcete během jednání uplatnit občanskoprávní nárok, musíte:

se dostavit včas;

přihlásit se u soudního úředníka; dotázat se, zda se jednání koná v této místnosti;

dostavit se k předsedajícímu soudci, jakmile uslyšíte, že soudce volá jméno pachatele, od něhož požadujete náhradu škody;

předat dokumentaci dokládajícími vaši újmu;

poskytnout kopii dokumentace obhájci pachatele;

ponechat si prvopisy dokumentů;

předsedající soudce vás může požádat o doplňkové informace a pak rozhodne ohledně vaší žádosti o náhradu škody.

Soudní řízení je v zásadě veřejné a soudního jednání se může zúčastnit každá osoba starší 14 let. Soudního řízení se proto mohou zúčastnit vaši přátelé, sousedé a rodina a také novináři a veřejnost. Pouze ve výjimečných případech (jako jsou sexuální trestné činy) může být jednání neveřejné. To znamená, že občané a novináři budou mít vstup do soudní síně zakázán. Můžete soudce požádat o konání neveřejného jednání za zavřenými dveřmi. Zákon toto výslovně umožňuje pro oběti sexuálního trestného činu, jako je znásilnění nebo sexuální napadení. Soudce může neveřejné jednání nařídit i tehdy, je-li to nezbytné kvůli ochraně zájmu nezletilé osoby nebo soukromého života účastníků řízení. Konečný rozsudek je vždy vynášen veřejně.

Uplatníte-li nárok na náhradu škody (**občanskoprávní nárok**), musíte prokázat újmu, která vám byla způsobena. Soudce váš občanskoprávní nárok po skončení soudního jednání posoudí. Jste-li poškozeným, musíte se účastnit soudního jednání. Pokud chcete předejít přímému kontaktu s obžalovaným, může vás zastupovat váš právní zástupce (nelze však odmítnout přítomnost obžalovaného v soudní síni). Osobně se musíte dostavit pouze tehdy, jste-li předvoláni jako **svědek**.

Nemůžete však věc projednat osobně se státním zástupcem.

Jaká jsou moje práva coby svědka?

Pokud jste během vyšetřování trestného činu poskytli důkazy jako svědek, nemusíte být vyslýcháni během soudního jednání, vyjma v případě projednávání porotním soudem (2).

Jste-li předvoláni osobně a byla-li vám poskytnuta ochrana a/nebo pobýváte-li v zahraničí, můžete být vyslechnuti prostřednictvím videokonference nebo telekonference. V případě potřeby je možné změnit hlas a zakrýt vaši tvář.

Jako svědek máte právo na náhradu nákladů, která se skládá z pevné částky (svědečné) a úhrady podle kilometrické vzdálenosti (úhrada cestovních nákladů). O náhradu musíte požádat na podatelně soudu, u něhož jste svědčil. Předložíte předvolání, které vám vrátil pracovník soudu, a průkaz totožnosti. Náhradu můžete obdržet ihned, a to v úředních hodinách podatelny.

Jsem nezletilá osoba. Mám dodatečná práva?

Jste-li nezletilí, jste chráněni před medializací: zveřejněním nebo šířením snímků, náčrtů a jiných materiálů, které by mohly odhalit vaši totožnost.

Byl-li během vyšetřování pořízen audiovizuální záznam vašeho výslechu, není již vaše osobní přítomnost nutná, pokud ji soud nepovažuje za nezbytnou v zájmu zjištění pravdy. V tomto případě vás soud požádá, abyste se dostavili, a sdělí vám důvody. Můžete však soudce požádat o konání neveřejného jednání za zavřenými dveřmi. Zákon toto výslovně umožňuje pro oběti sexuálního trestného činu, jako je znásilnění nebo sexuální napadení. Soud může uspořádat neveřejné jednání rovněž tehdy, je-li to nezbytné kvůli ochraně zájmu nezletilé osoby nebo soukromého života účastníků řízení.

Mohu obdržet právní pomoc?

Jako poškozený si můžete vybrat, jestli se soudního řízení zúčastníte sami nebo se necháte zastupovat právním zástupcem.

První orientační právní pomoc můžete získat, když se obrátíte na **primární právní pomoc**, kde právníci v určité dny a hodiny poskytují bezplatné poradenství a mohou vás v případě potřeby odkázat na specializované služby. Konzultační dny jsou pořádány na soudech, smírčích soudech, v právních střediscích, u některých orgánů místní samosprávy atd. Právní středisko naleznete v každém soudním obvodu (kontaktní údaje jsou k dispozici ve francouzštině a nizozemštině) nebo se můžete obrátit na některou ze služeb pro pomoc obětem.

Máte-li zájem o podrobnější právní poradenství, pomoc nebo zastupování, musíte se obrátit na svého právního zástupce. V závislosti na vašich příjmech vám tato pomoc může do určité míry nebo zcela bezplatně, a to prostřednictvím systému **sekundární právní pomoci**. Některé kategorie osob nacházejících se ve specifické situaci, například nezletilé osoby nebo osoby s mentálním postižením, mají vždy právo na bezplatné služby právního zástupce.

V těchto případech se musíte obrátit na úřad právní pomoci, který se nachází v každé soudní budově. Budete muset předložit doklady, které prokazují, že patříte do jedné z uvedených kategorií nebo že máte nedostatečný čistý příjem. Úřad právní pomoci vydá rozhodnutí do patnácti dnů. Je-li žádost schválena,

budou vám sděleny kontaktní údaje právního zástupce, který vám byl ustanoven. Můžete rovněž požádat o právního zástupce, kterého si sami zvolíte, je-li tento ochoten pracovat v rámci sekundární právní pomoci. Váš právní zástupce se v případě souhlasu obrátí na místně příslušný úřad právní pomoci za účelem schválení vaši žádosti.
Jsou-li vaše finanční prostředky omezené, můžete za určitých podmínek prostřednictvím systému **právní pomoci** požádat rovněž o osvobození od určitých poplatků souvisejících s řízením (např. poplatků za soudního vykonavatele, poplatků za obdržení kopií dokumentů, atd.). Chcete-li tuto možnost využít, musíte podat žádost úřadu právní pomoci u soudu, jenž projednává vaši věc. Pokud jste se již přihlásili jako poškozený (viz níže), můžete se, a to i ústně, obrátit na soud, který danou věc projednává.
Doporučuje se rovněž, abyste si důkladně zkontrolovali své pojistky a ověřili, zda vaše pojištění kryje i právní pomoc. Za tímto účelem se obraťte na svého zprostředkovatele pojištění.
Při jednání vám mohou poskytovat pomoc právní asistenti útvaru pro příjem obětí nebo pracovníci služeb pro pomoc obětem.

Jak mohu získat ochranu, pokud jsem v nebezpečí?

Pokud jste v nebezpečí a vyšetřující soudce vám ve fázi vyšetřování přiznal částečnou či úplnou anonymitu, můžete být během soudního řízení vyslechnuti prostřednictvím videokonference nebo telekonference. V případě potřeby je možné změnit hlas a zakrýt vaši tvář.
Musíte-li se dostavit k soudu jako svědek a nebyli-li jste vyslýcháni během vyšetřování, může soudce nařídit, že v protokolu z jednání nesmí být odhalena vaše totožnost.
Jste-li obětí znásilnění nebo sexuálního napadení, budete chráněni před medializací. Zveřejnění nebo šíření snímků, náčrtů a jiných materiálů, které by mohly vaši totožnost odhalit, je trestné.
Není-li obžalovaný během vyšetřování vzat do vazby a máte-li obavy, že byste se při čekání na projednávání vaši věci mohli s obžalovaným setkat tváří v tvář, můžete se obrátit na právního asistenta. V některých soudních budovách jsou zřízeny zvláštní čekárny, abyste se mohli vyhnout přímému kontaktu s obžalovaným.

Jak mohu požádat o náhradu škody ze strany pachatele nebo obdržet odškodnění od státu?

Chcete-li od pachatele požadovat náhradu škody, musíte se přihlásit jako **poškozený** a uplatnit u trestního soudu občanskoprávní nárok. Váš nárok a se může týkat ublížení na zdraví a výdajů na léčení, nemajetkové újmy, hmotné ztráty (např. ušlá mzda, ztracený školní rok, ztráta zaměstnání a poškození motorového vozidla nebo oděvu), nákladů na pohřeb atd.
Trestní soud váš nárok a odškodnění nařídí pouze v případě, je-li pachatel shledán vinným. Poté posoudí obsah vaší žádosti o náhradu škody.
Můžete věc postoupit rovněž **občanskoprávnímu soudu**, pokud jste z jakéhokoli důvodu neobdrželi náhradu v rámci trestního řízení. To je možné i v případě, že státní zastupitelství věc odložilo. Věc můžete postoupit občanskoprávnímu soudu tak, že pachatele, který škodu způsobil, přímo předvoláte před soud, pokud se všechny strany nehodlají dostavit dobrovolně. Pokud se věc týká i pojišťovny (například v případě dopravní nehody), lze se na ni rovněž obrátit přímo. Řízení u občanskoprávního soudu se podstatně liší od trestního řízení. Musíte sami prokázat, že je protistrana odpovědná za škodu, která vám byla způsobena, což můžete případně učinit na základě kopie spisu z (ukončeného) trestního řízení. Jestliže současně probíhá trestní řízení, musí občanskoprávní soud řízení přerušit až do rozhodnutí trestního soudu. Občanskoprávní soud je navíc vázán rozhodnutím trestního soudu. Je třeba mít na paměti, že v případě, že věc postoupíte občanskoprávnímu soudu, budete muset zaplatit poplatek.
Pokud státní zástupce zahájil postup vedoucí k upuštění od potrestání (narovnání nebo mediaci v rámci trestního řízení), můžete i tak získat náhradu škody od pachatele. Získat náhradu škody od pachatele můžete rovněž prostřednictvím mediace. Tak většinou získáte náhradu škody tehdy, pokud státní zástupce pachateli navrhne **mediaci v rámci trestního řízení** nebo **narovnání**.
Získat náhradu škody od pachatele nelze vždy (může se například stát, že pachatel nebyl identifikován nebo dopaden) a také není vždy možné požadovat úplnou náhradu škody od pojišťovny. V případě, že jste se stali obětí úmyslného násilného činu, můžete za určitých podmínek získat odškodnění od státu.
Další informace o možnostech **odškodnění od státu** naleznete v informačních přehledech Evropské soudní sítě o odškodnění obětí trestných činů v Belgii (k dispozici ve francouzštině, nizozemštině, němčině, angličtině a dalších jazycích).
Je-li obžalovaný uznán vinným a odsouzen, bude povinen uhradit náklady, které vám vznikly v souvislosti s vaší účastí na řízení jako poškozený. Náhrada se vztahuje pouze na odměnu právního zástupce. Soudce o výši náhrady rozhodne při vynesení rozsudku.
Je-li obžalovaný zproštěn obžaloby po skončení soudního řízení, které bylo zahájeno na základě toho, že jste pachatele přímo předvolali před soud, nebo jste se přihlásili jako poškozený a uplatnili nárok, může soud rozhodnout, že musíte uhradit veškeré náklady, které vynaložil stát a obžalovaný, nebo jejich část.

Je možné dosáhnout narovnání/smíru nebo zahájit mediaci mezi mnou a pachatelem?

V jakémkoli okamžiku řízení můžete požádat o nápravnou mediaci: předtím, než věc začne projednávat soud, v průběhu soudního řízení a po vynesení rozsudku. Nápravná mediace probíhá odděleně od soudního řízení a nenahrazuje je. Soudní orgány jsou i nadále odpovědné za veškerá rozhodnutí o trestním stíhání, udělení trestu a výkonu trestu.
Nápravnou mediaci neprovádí stát, nýbrž dvě neziskové organizace, Suggnomè ve Flandrech a Médiante ve Valonsku. Tyto organizace mají místní oddělení v každém soudním obvodu.
Dohoda, jíž bylo dosaženo při nápravné mediaci, je důvěrná, a proto se nepředává soudu, ledaže s tím souhlasí obě strany. Soudce je povinen zmínit při vynášení rozsudku existenci mediační dohody v soudním spisu, není však při vynášení rozsudku povinen přihlížet k obsahu dohody.
Nápravnou mediaci a konzultace může zvolit soudce pro mládež v **soudnictví ve věcech mládeže**.

Jsem cizí státní příslušník. Jak jsou chráněna má práva a zájmy?

Pokud jako poškozený (1) nebo **svědek** nehovoříte úředním jazykem regionu, v němž se řízení koná, bude ustanoven tlumočník. Nemůžete si však nechat bezplatně přeložit soudní dokumenty.

Další informace:

Zákon ze dne 1. srpna 1985 o daňových a dalších opatřeních – v nizozemštině a francouzštině
Zákon ze dne 8. dubna 1965 o ochraně mládeže, péči o nezletilé, kteří se dopustili činu kvalifikovaného jako trestný čin a o náhradě škody způsobené tímto činem – v nizozemštině
Ústava – v nizozemštině a francouzštině
Trestní řád – v nizozemštině a francouzštině a angličtině
Soudní řád – v nizozemštině a francouzštině
Královský výnos ze dne 28. prosince 1950 o nákladech vzniklých v průběhu trestního řízení

1. Poškozený

V kterékoli fázi řízení se můžete u soudce přihlásit jako poškozený, a to i v případě, že jste trestný čin neoznámili policii. Toto postavení vám přiznává některá dodatečná práva:

požadovat náhradu škody;

hovořit během soudního jednání;
po skončení soudního řízení obdržet náhradu nákladů;
obdržet během řízení bezplatné služby tlumočníka;
pokud se přihlásíte jako poškozený a je to považováno za odůvodněné, získáte také řadu práv v trestním řízení, aniž byste museli žádat o uznání u soudce pro výkon trestu.

*Můžete se rovněž prostřednictvím **výslovného prohlášení** přihlásit jako poškozený, pokud již státní zastupitelství zahájilo řízení. To je možné během celé fáze vyšetřování a projednávání u soudu, nikoli však ve fázi projednávání odvolání proti soudnímu rozhodnutí. V případě přestupku nebo přečinu se můžete přihlásit jako poškozený vyšetřujícímu soudci. Vyšetřující soudce je povinen zahájit soudní vyšetřování. Po skončení vyšetřování však může poradní senát rozhodnout, že neexistuje dostatek důkazů, aby mohl být údajný pachatel postaven před soud.*

*Pokud chcete získat **náhradu škody**, musíte prokázat újmu, kterou jste utrpěli. Soud posoudí přípustnost vaší žaloby, a buď občanskoprávní nárok uzná, nebo jej zamítne.*

Pokud vystupujete jako poškozený, máte právo postoupit věc obžalovací komoře odvolacího soudu, pokud soudní vyšetřování neskončilo do jednoho roku od zahájení. To vám umožňuje nepřímou formu kontroly nad postupem vyšetřování.

2. Porotní soud

Porotní soud (kontaktní údaje jsou k dispozici v nizozemštině a francouzštině) se v Belgii nachází v každé z deseti provincií a ve správním obvodu Brusel. Je příslušný pro veškeré trestné činy, za něž lze uložit trest odnětí svobody na dobu více než pěti let, pro politické trestné činy, trestné činy související s tiskem (vyjma trestných činů motivovaných rasismem nebo xenofobií). Na rozdíl od ostatních soudů, které mají stálou strukturu, se porotní soud ustanovuje pro každý jednotlivý případ. Předsedajícím soudcem je soudce odvolacího soudu, kterému jsou nápomocni dva přísedící (soudci soudů prvního stupně). Porota se vždy skládá z dvanácti členů, kteří jsou voleni ze všech občanů s volebním právem, přičemž maximálně dvě třetiny původních členů mohou být stejného pohlaví. Jako členové poroty jsou voleni občané, kteří mají volební právo, občanská a politická práva a věk od 28 do 65 let, umí číst a psát, nebyli odsouzeni k trestu odnětí svobody na čtyři měsíce nebo veřejně prospěšným pracem na více než šedesát hodin. Porota sama rozhoduje o skutkové podstatě dané věci a společně se soudci stanoví trest. Proti rozsudkům porotního soudu nelze podat opravný prostředek, vyjma opravného prostředku podaného u kasačního soudu.

Poslední aktualizace: 16/12/2015

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.